

**БАЯНГОЛ, ХАН-УУЛ, СОНГИНОХАЙРХАН
ДҮҮРГИЙН ЭРҮҮГИЙН ХЭРГИЙН АНХАН
ШАТНЫ ТОЙРГИЙН ШҮҮХИЙН ШҮҮГЧДИЙН
ЗӨВЛӨГӨӨНИЙ ТОГТООЛ**

2025 оны 09 сарын 22 өдөр

Дугаар 2025/ШЗТ/15

Улаанбаатар хот

Журамд өөрчлөлт оруулах, хэргийг дахин
хуваарилалтад оруулах тухай

Баянгол, Хан-Уул, Сонгинохайрхан дүүргийн Эрүүгийн хэргийн анхан шатны тойргийн шүүхийн шүүгчдийн ээлжит бус зөвлөгөөнөөр,

Шүүгч Ц.Мөнх-Эрдэнэ, Л.Одончимэг нар давж заалдах шатны шүүхийн шүүгчээр томилогдсонтой холбогдуулан журамд өөрчлөлт оруулах, хэргийг дахин хуваарилалтад оруулах тухай асуудлыг хэлэлцээд,

Монгол Улсын шүүхийн тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.2.1, 19.2.5, 19.8 дахь хэсэг, Шүүгчдийн зөвлөгөөний дэгийн 8 дахь хэсгийн 8.10, Хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт хүлээн авах, хуваарилах, хэрэг хянан шийдвэрлэх шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүнийг сугалаагаар томилох нарийвчилсан журмын 7 дахь хэсгийн 7.2.2, 8 дахь хэсгийн 8.1-т заасныг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Шүүгчдийн зөвлөгөөний 2025 оны 03 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан “Хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт хүлээн авах, хуваарилах, хэрэг хянан шийдвэрлэх шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүнийг сугалаагаар томилох нарийвчилсан журам”-ын 2 дахь хэсгийн 2.2, 2.3 дахь заалтын шүүгч нарын нэрсийн жагсаалтаас Ц.Мөнх-Эрдэнэ, Л.Одончимэг нарыг хасаж, шүүгч нарын нэрсийг сугалсан сугалааны дугаараар жагсааж хавсралтаар баталсугай.

2. Шүүгч нарын нэрсийг энэ тогтоолын 2 дахь заалтад заасны дагуу Эрүүгийн хэргийн бүртгэл хяналтын нэгдсэн системд байршуулсугай.

3. Шүүгч Ц.Мөнх-Эрдэнэ, Л.Одончимэг нарт хуваарилагдсан хэргийг “Хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт хүлээн авах, хуваарилах, хэрэг хянан шийдвэрлэх шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүнийг сугалаагаар томилох нарийвчилсан журам”-ын 3 дахь хэсэг, 7 дахь хэсгийн 7.2.2-т зааснаар дахин хуваарилалтад оруулсугай.

4. Энэ тогтоолыг 2025 оны 09 дүгээр сарын 22-ны өдрөөс дагаж мөрдсүгэй.

ЕРӨНХИЙ ШҮҮГЧ

Б.ДАШДОНДОВ

ХЭРЭГ, ӨРГӨДӨЛ, ГОМДОЛ, ХҮСЭЛТ ХҮЛЭЭН АВАХ, ХУВААРИЛАХ БОЛОН
ХЭРЭГ, ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ ШҮҮГЧ, ШҮҮХ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙГ
СУГАЛААГААР ТОМИЛОХ ТУХАЙ

2.2. Хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт хүлээн авч шийдвэрлэх шүүгч нарыг нэг тойрог болгож нэрсийг сугалсан сугалааны дугаараар жагсааж Эрүүгийн хэргийн бүртгэл хяналтын нэгдсэн системд байршуулна. Үүнд:

1. Ц.Эрдэнэчимэг
2. Ц.Амар
3. Д.Алтанжигүүр
4. О.Жанчивнямбуу
5. А.Алтанхуяг
6. М.Мөнхбаатар
7. Ц.Дайрийжав
8. Г.Золбоо
9. Н.Нямдаваа
10. Ч.Отгонбаяр
11. Д.Доржсүрэн
12. М.Далайхүү
13. И.Ганбат
14. Х.Одбаяр
15. Л.Баатар
16. Г.Алтанцэцэг
17. Б.Булгантамир
18. Б.Дашдондов
19. Г.Энхцэцэг

/Энэ заалтад 2025 оны 08 дугаар сарын 08-ны өдрийн Шүүгчдийн зөвлөгөөний 13 дугаар тогтоолоор өөрчлөлт оруулсан/

2.3. Шүүх бүрэлдэхүүнээр хэрэг хянан шийдвэрлэх хэрэгт шүүгч нарыг “А”, “Б”, “В”, “Г” гэсэн тойрог үүсгэж, бүрэлдэхүүнийг дараах байдлаар тогтоох.

“А” тойрог:

1. М.Далайхүү
2. Д.Доржсүрэн
3. О.Жанчивнямбуу
4. Г.Золбоо
5. Ц.Эрдэнэчимэг

А заал

“Б” тойрог:

1. Г.Алтанцэцэг
2. Ц.Амар
3. Б.Булгантамир
4. Б.Дашдондов
5. М.Мөнхбаатар
6. Г.Энхцэцэг

Б заал

“В” тойрог:

1. А.Алтанхуяг
2. Ц.Дайрийжав

3. Ц.Мөнх-Эрдэнэ
4. Н.Нямдаваа
5. Л.Одончимэг
6. Ч.Отгонбаяр

В заал

- “Г” тойрог
1. Д.Алтанжигүүр
 2. Т.Алтантуяа
 3. Л.Баатар
 4. И.Ганбат
 5. Х.Одбаяр

Г заал

/Энэ заалтад 2025 оны 08 дугаар сарын 08-ны өдрийн Шүүгчдийн зөвлөгөөний 13 дугаар тогтоолоор өөрчлөлт оруулсан/

ХЭРЭГ, ӨРГӨДӨЛ, ГОМДОЛ, ХҮСЭЛТ ХҮЛЭЭН АВАХ, ХУВААРИЛАХ БОЛОН ХЭРЭГ, ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ ШҮҮГЧ, ШҮҮХ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙГ СУГАЛААГААР ТОМИЛОХ ТУХАЙ

Нэг: Нийтлэг үндэслэл

1.1. Эрүүгийн хэрэг хүлээн авах, хуваарилах, шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүнийг сугалаагаар томилох, хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад, шүүхийн шийдвэр биелүүлэхтэй холбогдуулж гаргасан хэргийн оролцогчийн хүсэлт, гомдол, прокурорын санал, дүгнэлтийг хуваарилахад энэхүү журмыг баримтална.

1.2. Энэ журамд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог дор дурдсанаар ойлгоно.

1.2.1. “Хэрэг” гэдгийг Нийтлэг журмын 1.3 дахь хэсгийн 1.3.1-д зааснаар,

1.2.2. “Өргөдөл, гомдол, хүсэлт” гэдгийг Нийтлэг журмын 1.3 дахь хэсгийн 1.3.3-т зааснаар.

Хоёр: Хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт хүлээн авах, хуваарилах, шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүнийг томилох дарааллыг сугалаагаар тогтоох

2.1. Хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт, прокурорын дүгнэлт, санал хүлээн авах, хуваарилахад 2021 оны 10 дугаар сарын 11-ний өдрийн Нийт шүүгчийн чуулганы 05 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан журмын 1 дэх хэсгийн 1.2-т заасан үндсэн зарчмуудыг баримтална.

2.2. Хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт хүлээн авч шийдвэрлэх шүүгч нарыг нэг тойрог болгож нэрсийг сугалсан сугалааны дугаараар жагсааж Эрүүгийн хэргийн бүртгэл хяналтын нэгдсэн системд байршуулна. Үүнд:

1. Ц.Эрдэнэчимэг
2. Ц.Амар
3. Д.Алтанжигүүр
4. О.Жанчивнямбуу
5. А.Алтанхуяг
6. М.Мөнхбаатар
7. Ц.Дайрийжав
8. Г.Золбоо
9. Н.Нямдаваа
10. Ч.Отгонбаяр
11. Д.Доржсүрэн
12. М.Далайхүү
13. И.Ганбат
14. Х.Одбаяр
15. Л.Баатар
16. Г.Алтанцэцэг
17. Б.Булгантамир
18. Б.Дашдондов
19. Г.Энхцэцэг

/Энэ заалтад 2025 оны 09 дүгээр сарын 22-ны өдрийн Шүүгчдийн зөвлөгөөний 15 дугаар тогтоолоор өөрчлөлт оруулсан/

2.3. Шүүх бүрэлдэхүүнээр хэрэг хянан шийдвэрлэх хэрэгт шүүгч нарыг “А”, “Б”, “В”, “Г” гэсэн тойрог үүсгэж, бүрэлдэхүүнийг дараах байдлаар тогтоох.

“А” тойрог:

1. М.Далайхүү
2. Д.Доржсүрэн
3. О.Жанчивнямбуу
4. Г.Золбоо
5. Ц.Эрдэнэчимэг

А заал

“Б” тойрог:

1. Г.Алтанцэцэг
7. Ц.Амар
8. Б.Булгантамир
9. Б.Дашдондов
10. М.Мөнхбаатар
11. Г.Энхцэцэг

Б заал

“В” тойрог:

1. А.Алтанхуяг
2. Ц.Дайрийжав
3. Ц.Мөнх-Эрдэнэ
4. Н.Нямдаваа
5. Л.Одончимэг
6. Ч.Отгонбаяр

В заал

“Г” тойрог

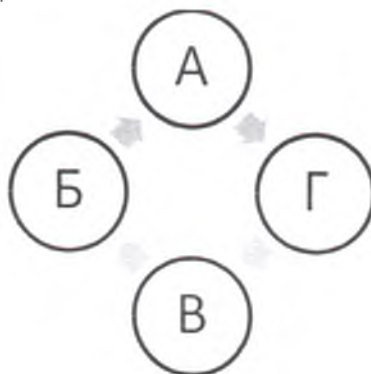
5. Д.Алтанжигүүр
6. Т.Алтантуяа
3. Л.Баатар
4. И.Ганбат
5. Х.Одбаяр

Г заал

/Энэ заалтад 2025 оны 08 дугаар сарын 08-ны өдрийн Шүүгчдийн зөвлөгөөний 13 дугаар тогтоолоор өөрчлөлт оруулсан/

/Энэ заалтад 2025 оны 09 дүгээр сарын 22-ны өдрийн Шүүгчдийн зөвлөгөөний 15 дугаар тогтоолоор өөрчлөлт оруулсан/

2.4. Тухайн тойргийн бүрэлдэхүүн хүрэлцэхгүй болсон нөхцөлд дараах тойргоор бүрэлдэхүүнд томилох.

2.5. Хэрэг хянан шийдвэрлэх шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүнийг энэ журмын 2.2-т заасан нэрсээс тойрог дотор урьдчилан мэдэх боломжгүй, санамсаргүй тохиолдлоор эрүүгийн хэргийн бүртгэл хяналтын нэгдсэн системээс шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүнийг томилох бөгөөд хэрэг хүлээн авсан шүүгч шүүх хуралдааныг даргална.

2.6. Мэдээлэл лавлагааны мэргэжилтэн шүүхэд ирсэн эрүүгийн хэрэг, гомдол, хүсэлт, прокурорын санал дүгнэлтийг хүлээн авсан даруй нэгдсэн системд оруулан хуваарилалт хийж, дардас даран хүлээн авсан бүртгэлийн дэвтэрт цаг, минутын дарааллаар бүртгэн, хуваарилагдсан шүүгч, шүүгчийн туслахад гарын үсэг зуруулж хүлээлгэн өгнө.

2.7. Хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт, прокурорын санал дүгнэлтийг хүлээн авах, хуваарилах, хэрэг хянан шийдвэрлэх шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүн томилох үйлдэл бүрийг дүрс бичлэг хийж 7 хоног бүр хадгалах төхөөрөмжид /CD, DVD, флаш диск, хард диск гэх мэт/ хуулбарлан хадгалах ба түүнд шүүхийн тамгын газрын дарга тогтмол хяналт тавьж ажиллана.

2.8. Шүүхийн тамгын газрын Мэдээлэл лавлагааны мэргэжилтэн нэгдсэн системээр хуваарилагдсан хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт, прокурорын санал дүгнэлтийг хэзээ, хэрхэн хуваарилагдсан тухай баримтыг оролцогч этгээдийн хүсэлтээр хэвлэн өгч, өгсөн тохиолдолд энэ баримтыг хэрэгт хавсаргана.

Гурав: Хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт хуваарилах арга

3.1. Нийтлэг журмын 1 дэх хэсгийн 1.3.1-д заасан шүүхэд адил шатны шүүхээс шилжиж ирсэн эрүүгийн хэрэг /цаашид хэрэг гэх/, харьяалал тогтоолгон ирсэн хэрэг, прокуророос шилжин ирсэн хэрэг, шүүгч, нийт шүүгчдээс татгалзаж ирсэн хэрэг, дээд шатны шүүхээс шийдвэр нь хүчингүй болж дахин хэлэлцүүлэхээр ирүүлсэн хэрэг, шинээр илэрсэн нөхцөл байдлаар хянаж, тогтоолыг хүчингүй болгон дахин шийдвэрлэх хэрэг, нэгтгэж, тусгаарласан хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт, санал, дүгнэлт мөн шүүгчийн бүрэн эрх нь дуусгавар болсон, эсхүл шүүгч удаан хугацаагаар буюу 21 ба түүнээс дээш хоногоор эзгүй байгаа тохиолдолд дахин хуваарилах хэргийг энэ журмын 2.2-т зааснаар нэгдсэн системээс урьдчилан мэдэх боломжгүй, тойрог дотор санамсаргүй тохиолдлоор дараах 3 аргыг ашиглаж хуваарилна. Үүнд:

3.1.1. “Ердийн журмаар хуваарилах арга” нь бусад 2 аргаар хуваарилах хэрэгт хамаарахгүй бүх төрлийн хэрэгт хамаарна.

3.1.2. “Ачаалал тэнцүүлж хэрэг хуваарилах арга” нь 5 ба түүнээс дээш хавтастай хэрэг, 5 ба түүнээс яллагдагчтай хэргийн аль аль нь хамаарна.

3.1.3. “Тодорхой төрлийн хэрэг хуваарилах арга”-д Эрүүгийн хуулийн тусгай ангийн 10.1 дүгээр зүйлийн 2, 3 дахь хэсэг, 10.6, 12.1 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэг, 13.1 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг, 17.1 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг, 17.3 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, 22.1 дүгээр зүйл, 22.4 дүгээр зүйл, 22.10 дугаар зүйлд заасан гэмт хэрэг тус тус хамаарна.

3.2. Прокуророос ирүүлсэн эрүүгийн хэрэг нь ачаалал тэнцүүлэх болон тодорхой төрлийн хэрэг хуваарилах нөхцөлийг зэрэг хангасан тохиолдолд “ачаалал тэнцүүлэх арга”-ыг хэрэглэнэ.

3.3. Ачаалал тэнцвэржүүлэх зорилгоор Ерөнхий шүүгч түүнийг ээлжийн амралтын хугацаанд орлон ажиллах шүүгчид эрүүгийн хэргийг 01 /нэг/ тойрог алгасаж хуваарилна.

3.4. Эрүүгийн хуулийн ерөнхий ангийн 6.14, 7.1, 7.3 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг, 7.6 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг, 8.6 дугаар зүйлийн 2, 4 дэх хэсэг, Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 12.3 дугаар зүйл /албадан ирүүлэх/, 13.1, 13.2 дугаар зүйл /гэрч, хохирогчийг хамгаалах/, 13.5, 13.7 дугаар зүйл /хамтран ажиллах этгээдээр тогтоох/, 19 дүгээр бүлэг /эмнэлгийн чанартай албадлагын арга хэмжээ хэрэглэх/, 21 дүгээр бүлэг /хураан авсан хөрөнгө, орлого, эд баримтын талаар авах арга хэмжээ/ 37.5, 37.8, 37.11 дүгээр зүйлд заасан “торгох, нийтэд тустай ажил хийлгэх ялыг хорих ялаар солих”, 44.3-т заасан болон хуулиар шүүхэд харьяалуулсан “санал, дүгнэлт, өргөдөл, гомдол, хүсэлт”-ийг энэ журмын 2.2-т заасан нэрсийн дарааллаар хуваарилна.

/Энэ заалтад 2025 оны 01 дүгээр сарын 29-ний өдрийн Шүүгчдийн зөвлөгөөний 05 дугаар тогтоолоор нэмэлт оруулсан/

3.5. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 37.6, 37.7, 37.9, 37.10 дугаар зүйлүүдэд заасан прокурорын дүгнэлтийг Ерөнхий шүүгч түүний эзгүйд орлон ажиллаж байгаа шүүгч хүлээн авч, хянан шийдвэрлэнэ.

3.6. Энэ журмын 3.4-д заасныг ерөнхий шүүгч, түүний эзгүйд орлон ажиллаж байгаа шүүгчид хуваарилахгүй.

3.7. Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 36.14, 37.11 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан “... тогтоол биелүүлэх үед гарсан ямар нэг тодорхой биш зүйлийг тодруулах”, 38.2 дугаар зүйлийн 6, 7 дахь хэсэг, хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад гарсан гомдол, хүсэлт, залруулгыг тухайн хэргийг хүлээн авсан шүүгчид, эзгүй үед энэ журмын 2.2-т заасан нэрсийн дарааллаар хуваарилна.

Тайлбар: Энэ заалтад заасан “Эзгүй үед” гэдгийг тухайн асуудлыг шийдвэрлэх хуулийн хугацаанд шүүгч байхгүй байгаа тохиолдлыг ойлгоно.

3.8. Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад зөрчил гаргасан этгээдэд шийтгэл оногдуулах асуудлыг тухайн хэрэг хянан шийдвэрлэж буй шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүн Зөрчлийн тухай хууль, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуульд заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

/Энэ заалтыг 2025 оны 04 дүгээр сарын 24-ний өдрийн Шүүгчдийн зөвлөгөөний 06 дугаар тогтоолоор нэмсэн/

Дөрөв: Шүүгч ээлжийн амралт эдлэх үеийн хэрэг хуваарилалт

4.1. Шүүгч ээлжийн амралтаа эдэлж эхлэхээс ажлын 10 хоногийн өмнө эрүүгийн хэрэг хуваарилалтыг зогсоож, ээлжийн амралтаа эдлээд ажилд орохоос хуанлийн 07 хоногийн өмнөөс эрүүгийн хэргийг, ажилд орсон өдрөөс эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасан гомдол, хүсэлт, прокурорын санал, дүгнэлтийг тус тус хуваарилна.

4.2. Шүүгч ажлын шаардлагаар ээлжийн амралтын дундуур хэрэг хянан шийдвэрлэж болох ба энэ нь ээлжийн амралтын хугацааг сунгах, шүүх бүрэлдэхүүнийг өөрчлөх, хэргийг өөр шүүгчид хуваарилах үндэслэл болохгүй.

Тав: Хэрэг, өргөдөл, гомдол, хүсэлт хуваарилахгүй байх нөхцөл

5.1. Шүүгч ээлжийн амралттай, хуанлийн 15 ба түүнээс дээш хоногийн хугацаагаар өвчтэй, чөлөөтэй, сургалтад хамрагдаж байгаа, хорио цээрийн дэглэмд орсон зэрэг хүндэтгэн үзэх шалтгаантай тохиолдолд Эрүүгийн хэрэг, өргөдөл, гомдол, санал, дүгнэлт, хүсэлтийг хуваарилахгүй.

Зургаа: Шүүх бүрэлдэхүүнд томилогдсон шүүгчийг өөрчлөх үндэслэл

6.1. Шүүх бүрэлдэхүүнд томилогдсон ерөнхий шүүгч, шүүгч нь ээлжийн амралттай, өвчтэй, чөлөөтэй, сургалтад хамрагдаж байгаа, бусад хүндэтгэн үзэх шалтгаантай, эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасан үндэслэлээр хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцох боломжгүй тохиолдолд хурал давхцаагүй өөр шүүгчийг тойрог дотор санамсаргүй тохиолдлын аргаар Эрүүгийн хэргийн бүртгэл хяналтын нэгдсэн системээс томилно.

6.2. Энэ журмын 6.1-д зааснаас бусад үндэслэлээр шүүх бүрэлдэхүүний шүүгчийг өөрчлөхийг хориглоно.

Долоо: Эрүүгийн хэрэг дахин хуваарилалтад оруулах

7.1. Шүүгч хуанлийн 21 ба түүнээс дээш хоногийн хугацаагаар өвчтэй, чөлөөтэй, сургалтад хамрагдаж байгаа, хорио цээрийн дэглэмд орсон зэрэг хүндэтгэн үзэх шалтгаантай тохиолдолд хэргийг дахин хуваарилалтад оруулж болно.

7.2. Дараах тохиолдолд шүүгчид хуваарилагдсан хэргийг энэ журмын 3.1-д заасан аль тохирох аргаар дахин хуваарилна.

7.2.1. Шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүнээс татгалзах татгалзлыг хангаж шийдвэрлэсэн,

7.2.2. Шүүгчийг сэлгэн ажиллуулах, шилжүүлэн томилох, чөлөөлсөн, огцорсон, түдгэлзүүлсэн шийдвэр гарсан,

7.3. Давж заалдах болон хяналтын шатны шүүхээс шийтгэх, цагаатгах тогтоол, энэ журмын 3.4-т заасан шийдвэрийг тус тус хүчингүй болгож дахин хэлэлцүүлэхээр буцаасан бол тухайн шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүний шүүгч нарт хуваарилахгүй.

7.4. Прокурорт буцаасан болон харьяаллаар шилжүүлээд буцаж ирсэн хэргийг тухайн шүүгчид хуваарилна.

Найм: Бусад асуудал

8.1. Шүүгч нарын тоо нэмэгдэх, хасагдах болон хэрэг хуваарилах явцад энэ журмаар зохицуулагдаагүй асуудлууд гарвал тухай бүрд нь шүүгчдийн ээлжит бус зөвлөгөөнийг зарлан хуралдуулж шийдвэрлэнэ.

8.2. Хэрэг хуваарилалтад шүүгч, мэдээлэл лавлагааны мэргэжилтэн дур мэдэн оролцохыг хориглоно.

8.3. Энэ журмыг зөрчсөн нь холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэх үндэслэл болно.